

1. LICZEBNIKI GŁÓWNE 1-one 2-two 3-three 4-four 5-five 6-six 7-seven 8-eight 9-nine 10 ten 11-eleven 12-twelve 13-thirteen 14-fourteen 15-fifteen 16-sixteen 17-seventeen 18-eighteen 19-nineteen 20-twenty 30-thirty 40-forty 50-fifty 60-sixty 70-seventy 80-eighty 90-ninety 100-one hundred 1000-one thousand 1 000 000-one million

2. LICZEBNIKI PORZĄDKOWE 1 – 1000 1st-first 2nd-second 3rd-third 4th- fourth 5th-fifth 6th-sixth 7th-seventh 8th-eighth 9th-ninth 10th-tenth 11th-eleventh 12th twelfth 20th twentieth 21st-twenty-first 30th-thirtieth 40th-fortieth 50th-fiftieth 100th hundredth 101st one hundred and first 1000th thousandth

3. DNI TYGODNIA: Monday / Tuesday / Wednesday / Thursday / Friday / Saturday / Sunday

4. MIESIĄCE: I January / II February / III March / IV April / V May / VI June
VII July / VIII August (o:gest) / IX September / X October XI / November / XII December

5. PORY ROKU: Spring / Summer / Autumn (o:tem) / Winter

6. ZASTOSOWANIE PRZYIMKÓW : on Monday / in January / in Summer

7. GODZINY: 7:00 seven o'clock / 7:10 ten past seven / 7:15 a quarter past seven / 7:30 half past seven / 7:40 twenty to eight / 7:45 a quarter to eight / 7:55 five to eight /

8. ALFABET . A - ej B - bi: C - si: D-di: E - i: F - ef G - dźi: H - ejcz I - aj J-dżej K-kej L-el M - em N - en O - ou P - pi: Q-kju: R - a:(r) S - es T - ti: U - ju: V - wi: W - dablju: X - eks Y - łaj Z - zi: lub zet

9. ZAIMKI OSOBOWE --- I - me / you – you / he – him / she – her / it – it // we – us / you – you / they – them

PRZYMIOTNIKI DZIERŻAWCZE --- my – mój your – twój, his - jego her – jej , its – jego,jej (nie dotyczy osób), // our – nasz , your - wasz, their - ich

10. TO BE - (I am ...) (He/She/It is ...) (You /We/You/They are ...) (isn't / aren't) (Are you ... ? / Is she ...? etc.)

11. L. MN. RZECZOWN. REGULARNYCH

1) (większość) - dodanie końcówki "-s" - np. boys, books, games, actors itp..

2) spółgłoska + "-y" np. baby, party --- zamiana "y" na "ies" - np. baby – babies / party - parties (Uwaga! toy - toys, key - keys itp.)

3) -ch, -sh, -ss, -x --- dodanie końcówki "-es" np. watch - watches / dress-dresses

4) -f, -fe --- zamiana "f" lub "fe" na "ves" - np. knife - knives / leaf - leaves / wolf - wolves itp. (Uwaga! Wyjątki np. roof-roofs)

12. L. MN. RZECZOWN. NIEREGUL. child - children / man - men / woman - women / person – people / foot - feet / tooth – teeth / goose - geese / mouse - mice / fish - fish / sheep - sheep /

13. ZAIMKI WSKAZUJĄCE: THIS – THAT THESE - THOSE

THIS – ten, ta **THESE** – ci, te **blisko** - This is my bike. / These are our bikes./

THAT – tamten(a) **THOSE** – tamte, tamci **daleko** - That is my house. / Those are our houses.

14. SŁOWA PYTAJĄCE: What-co, jaki **Who**-kto, **Whose**-czyj, **Which**-który, **Why**-dlaczego, **Where**-gdzie, **When**-kiedy, **How**-jak, **How many**-jak wiele, **How much**-jak dużo, **How long**-jak długo, **How often**-jak często

15. HAVE (GOT) [have (got) / has (got)] ['ve (got) / 's (got)] [haven't (got) / hasn't (got)] [Have you (got) ...? / Has she(got)...?

16. PRESENT SIMPLE (work / works) (don't work / doesn't work) (Do you work...? / Does he work

17. PRESENT SIMPLE pisownia końcówki w 3 os. l.p. (do – does ; go – goes) (watch – watches) (cry – cries)

18. PRESENT SIMPLE - UŻYCIE

(1) opisywanie powtarzających się czynności i stanów np. She **gets up** at 7. / I often **go** there.

(2) opisywanie rzeczy obecnych mających charakter stały np. She **works** in hospital. He **wears** glasses .

(3) opisywanie rzeczy, które są zawsze prawdziwe np. July **follows** June.

19. SPÓJNIKI: **AND** – i, a / **OR** – lub, albo / **BUT** – ale, lecz / **BECAUSE** - ponieważ, bo / **ALTHOUGH , THOUGH** - mimo, że ; chociaż (Although she is only four, she can read very well)

20. PRZEDIMEK NIEOKREŚLONY A / AN

- 1) a/an --- "a" - używane przed wyrazami zaczynającymi się od spółgłoski / "an" używane przed wyrazami zaczynającymi się od samogłoski / np. a cat, an elephant. an apple / an onion / an eye / an umbrella / an insect
- 2) a/an --- odnosi się tylko do **rzeczowników** / tylko **policzalnych** / tylko w **liczbie pojedynczej**.
- 3) użycie : a) gdy o danej rzeczy mówimy do kogoś po raz pierwszy. np. I have a dog. He's called Nero
b) (jeden z wielu mu podobnych) np. a dog, a boy, a window / an apple, an elephant, an orange.

21. SOME, ANY przed rzeczownikami w l. mn. i niepoliczalnymi.

- 1) **SOME** – trochę, kilka - stosujemy w zdaniach twierdzących. (I have **some** cheese /apples)
ANY - trochę, kilka - stosujemy w pytaniach i przeczeniach. (I don't want **any** cheese /apples)
(Do you want **any** cheese /apples?)
- 2) **SOME** – również ma znaczenie jakieś, jacyś - some books – jakieś książki / some people – jacyś ludzie

22. ZAIMKI - ONE / ONES (zastępowanie rzeczownika) (Give me this red book and that green one.) (She's got blue jeans and I've got black ones.)

23. PRESENT CONTINUOUS (am / are / is doing) (I'm not / aren't / isn't doing) (Are / Is doing ?)

24. PRESENT CONTINUOUS końcówka -ing (swim – swimming / sit - sitting) (come – coming) (lie – lying / die – dying)

25. PRESENT CONTINUOUS – UŻYCIE

- (1) opisywanie czynności dziejących się w tym momencie np. I can't do it now, **I'm doing** my homework. /
- (2) opisywanie czynności mających charakter przejściowy np. She's **living** in New York now, but she doesn't like the city.
- (3) opisywanie przyszłych, na pewno mających się odbyć wydarzeń np. Peter **is having** a party tonight.

26. THERE IS (jest, znajduje się) (There is ... / There isn't ... / Is there ... ?)

THERE ARE (są, znajdują się) (**There are** some books on the table.)

27. Przyimek IN (Miejsce (w czymś)– in the box / Miesiąc – in May / Pora roku – in winter / Rok – in 1994 / Wiek – in the 20th century / Za jakiś czas – in 2 minutes)

28. Przyimek ON (Miejsce (na czymś) – on the table / Konkretny dzień – on Monday , on the 20th July , on Christmas Eve, on Saturday morning / on TV, on the radio)

29. Przyimek AT (w miejscu widzianym jako punkt na mapie np. at the cinema / at the beach) (przy – at the table) (godzina – at 7.30) (at home, at school, at work)

30. RZECZOWNIK W DOPEŁNIACZU - 's (boy's dog – pies chłopaka / boys' dog – pies chłopaków) ... OF ... (a cup of tea / a carton of milk)

31. PYTANIA z WHOSE (Whose book is it ? lub Whose is this book?)

32. TWORZENIE PYTAŃ SZCZEGÓŁOWYCH Wh-questions ---

Przysłówki i zaimki pytające (What, Who, Whose, Which, Why, Where, When, How, How many, How much, How long)
Przykłady – What do you think? / **When** did he buy it? / **How much** bread have you got? / **Why** are you sad? Itp.

33. ZAIMKI DZIERŻAWCZE: Nie występują przed rzeczownikiem: mine book (mine , yours, his, hers, ours, yours, theirs) (This book is **mine**. / Is that car **yours**?) (Whose pen is it? **Hers**.) !!! This book is ~~my~~. **Błąd**

34. LET'S (Let's go! – Chodźmy! / Let's open it! - Otwórzmy to!) /

35. WHAT ! Co za ! (**What a** surprise! - Co za niespodzianka! **What** beautiful flowers! - Co za piękne kwiaty)

36. CAN – (I, you, he, she, it, we, you, they) can work ... / (I, you, he, she, it, we, you, they) can't work ... / Can (I, you, he, she, it, we, you, they) work ... ?

37. CAN - UŻYCIE

- 1) Mogę, bo mi wolno: I **can go** to the cinema. (np. rodzice mi pozwolili)
- 2) Umiem, potrafię: She **can swim** very well.
- 3) Jest możliwe, że... : It **can be** very dangerous. (to może być niebezpieczne)

38. WRAŻENIA ZMYŚLÓW : I can see – widzę , hear- słyszę, taste – czuję (smak) , smell – czuję (zapach), feel – czuję (dotyk)

39. STOPNIOWANIE PRZYMIOTNIKÓW - jednosylabowe i niektóre dwusylabowe --- dodanie końcówek -(e)r / -(e)st

(1) **old - older – the oldest** (*podobnie*: cold, cool, great, hard, high, low, new, short, young, strong, dark, tall, clean)

(2) **nice – nicer – the nicest** (*podobnie*: fine, safe, strange, late itp.)

(3) jednosylabowe i niektóre dwusylabowe zakończone na -y --- zamiana -y na -ier / -iest np.

happy - happier- the happiest (*podobnie*: busy, dirty, funny, heavy, tidy, ready, sleepy, dry itp.)

(4) jednosylabowe i niektóre dwusylabowe zakończonych pojedynczą spółgłoską stojącą za pojedynczą samogłoską --- podwojenie spółgłoski i dodanie końcówek -er / -est np. **big - bigger - biggest** (*podobnie*: fat, hot, sad, thin, wet)

(5) inne: **clever – cleverer- cleverest** (*podobnie*: simple, narrow, common, gentle, pleasant, handsome , quiet, stupid)

40. STOPNIOWANIE DŁUŻSZYCH PRZYMIOTNIKÓW - intelligent - **more** intelligent – **the most** intelligent

41. STOPNIOWANIE NIEREGULARNE PRZYMIOTNIKÓW: (**DOBRY** : good – better – the best /

ZŁY: bad – worse – the worst / **DALEKI**: far – further – the furthest) (**MAŁY**: little - smaller - the smallest)

42. ZDANIA PORÓWNAWCZE ...THAN.. ... niż ... / AS ... AS tak ... jak / THE ... ,THE ... im ... tym ...

She's taller **than** me. / He's **as tall as** me. / **The taller** you are **the better**. / She is **the tallest of** all the students.

43. PRZYIMKI CZASU:

IN – in 2005 , in December, in winter, in the morning, in the afternoon, in the evening, in two days – za dwa dni

ON – on Monday, on 15th July, on Friday night

FROM...TO – od ... do – We go to school from Monday to Friday .

BEFORE – przed np. I woke up before 6 o'clock. / after – po np. She came home after 8 p.m.

DURING – podczas - You mustn't sleep during the lesson

FOR – przez jakiś czas - np. I have waited here for ten minutes.

SINCE – od jakiegoś czasu - np. I haven't drunk coffee since Monday.

BY – by Sunday – do niedzieli

UNTIL lub **TILL** – do np. until midnight – do północy

44. PRZYIMKI MIEJSCA (**in** – w / **on** – na / **at** - przy) (**under**- pod / **over** – nad / **below** – poniżej / **above** – powyżej /

near – blisko / **next to** – zaraz obok / **in front of** - przed **behind** – za czymś, kimś / **between** – między dwoma

element. / **opposite** – naprzeciwko czegoś / **among** - wśród / **by** – przy / **beside** - obok)

45. PRZYIMKI WSKAZUJĄCE RUCH (**up** – **down** w górę - w dół / **into** - **out of** do środka – na zewnątrz /

onto – **off** na coś – z czegoś / **across** – przez, w poprzek / **along** – wzdłuż / **round** – dookoła / **past** – obok / **over** – nad

czymś / **through** – przez np. okno) / **towards** – w kierunku np. towards the school – w kierunku szkoły

46. WOULD LIKE (chciałbym ...) – (**I would like** a pizza. / **She'd like to** be here / **Would you like to** go there? / **I**

wouldn't like to stay in this hotel any longer.)

47. RZECZOWNIKI POLICZALNE Wszystkie występują w liczbie mnogiej np. boy – **boys** , pen – **pens**, apple – two **apples**

48. RZECZOWNIKI NIEPOLICZALNE nazwy przedmiotów i pojęć nie stanowiące odrębnych, dających się policzyć całości.

a). **materiały i substancje** (cotton, paper, glass, wood, plastic, wool, metal, leather, itp.)

b). **materiały sypkie i ziarniste** (salt, sugar, sand, powder, rice itp.)

c). **płyny i gazy** (water, milk, air, smoke itp.)

d). **czynności** (eating, dancing, swimming itp.)

e). **większość rzecz. abstrakcyjnych** (love, happiness, time, courage, hope, information)

49. RZECZOWNIKI NIEPOLICZALNE sprawiające problemy

(1) **traktowane błędnie jako policzalne** --- np. advice (rada) / furniture (meble) / hair (włosy, czupryna) / bread (chleb) / homework (zadanie domowe) / information (informacja) / news (wiadomości) / money (pieniądze)

(2) **Rzeczowniki niepoliczalne nie mają liczby mnogiej / nie stosujemy przed nimi przedimka a / an**

(3) **Uwaga! Niektóre rzeczowniki mają kilka znaczeń i mogą być zarówno policzalne jak i niepoliczalne** np. paper (papier) / a paper (gazeta) , glass (szkło) / a glass (szklanka) / tea (herbata jako płyn) / 2 teas (dwie herbaty np. filiżanki) itp.

50. CZASOWNIK + ...ING (1) (Like, love, hate, enjoy + ... ing - np. I hate watching old films.)

51. TO BE - Past Simple – (was / were) (wasn't / weren't) (Were you ... ? / Was she ...? etc.

52. PAST SIMPLE (I worked..., she went itp.) (I didn't .../ He didn't...) (Did you ...? / Did she ...?) (Where did you ...?)

53. PAST SIMPLE – czasowniki regularne – np.. work – worked / help – helped / cook – cooked / watch - watched
liked, washed, played, studied, lived, stayed, listened, happened, loved, answered, asked, moved, killed, kissed

54. PAST SIMPLE - Czasowniki regularne – pisownia zakończenia -ed / (work – worked / phone – phoned / stay – stayed / cry – cried / stop – stopped /)

55. FORMY CZASOWNIKÓW NIEREGULARNYCH. go – went (was, were, did, had, saw, said, told, went, gave, took, got, hit, bought, made, paid, put, cost, , lost, swam, ate, drank, wrote, read, spoke, brought, broke, stood, sat, knew, found itp.

56. TOO – też, również) (She likes History. Me too !) / TOO – zbyt, za (too big – za duży (He's too short to play basketball.)

57. PRZYSŁÓWKI --- najczęściej opisują czasownik- czynność w zdaniu - również przymiotnik oraz inny przysłówkę

(1) Przysłówki sposobu --- tworzymy dodając -ly do przymiotnika np. slow - wolny slowly - wolno / przymiotnik kończy się na spółgłoskę + y : -y zmienia się na -ily / przymiotnik kończy się na -le usuwamy "e" - possible - possibly / przymiotnik kończy się na -ic dodajemy "ally" - systematic – systematically

(2) Przysłówki miejsca --- where, anywhere, everywhere, nowhere, somewhere / here, there / upstairs, downstairs

(3) Przysłówki czasu --- np. today, yesterday, tomorrow / early, late / this year / now, then, soon, still, suddenly, once

(4) Przysłówki stopnia --- np. almost-prawie, quite-dość, rather-raczej, enough-wystarczająco, nearly-prawie, too-zbyt, a little, a bit-trochę

(5) Przysłówki sposobu - nieregularne - good – well, fast – fast, hard – hard, early – early, late – late

58. PRZYSŁÓWKI CZĘSTOTLIWOŚCI + PRESENT SIMPLE (never- nigdy, hardly ever – prawie nigdy, seldom, rarely- rzadko, sometimes-czasami, often-często, usually-zwykle, always-zawsze.

59. POZYCJA PRZYSŁÓWKÓW częstotliwości w zdaniu. Zdania twierdzące -

(1) Jeżeli w zdaniu występuje czasownik "to be" (am, are, is, was, were) to przysłówkę występuje po tym czasowniku np. She is always late./ They were never tired. / I'm never tired after English class.

(2) Jeżeli w zdaniu występuje zwykły pojedynczy czasownik, przysłówkę występuje przed nim np. I often want to be alone. / She sometimes makes big mistakes. / We rarely visit this place.

60. BE GOING TO (I'm going to ... / She's going to ...) (We aren't going to ... / He's not going to ..) (Are you going to...?)

61. BE GOING TO - UŻYCIE -

(1) Wyrażanie zamiarów, wcześniej podjętych decyzji: I'm going to be a teacher. / She's going to work in a hospital.

(2) Wyrażanie pewności, że coś się stanie na podstawie tego co widzimy lub informacji które mamy:
It's going to rain. / He is going to be the first. / They are going to pass this exam.

62. ZAIMKI ZWROTNE – „się” (myself, yourself, himself, herself, itself ourselves, yourselves, themselves)

np. I cut myself. / Did you enjoy yourself? / I did it by myself (sam - bez niczyjej pomocy) / She lives by herself. (sama)

63. EITHER OR - Albo ... albo... You can ask either Peter or Tom.

NEITHER NOR - Ani ... ani... I saw neither Peter nor Tom.

BOTH ... AND – Zarówno jak i ... Both Tom and Ann were at home.

64. PRZEDIMEK OKREŚLONY "THE" --- oznacza konkretną osobę, rzecz, zjawisko, itp. znane sobie i twojemu rozmówcy.

(1) przed stopniem najwyższym przymiotników np. the biggest, the most expensive.

(2) przed liczebnikami porządkowymi np. the first, the sixth

3) przed nazwami instrumentów muzycz. np. He plays the guitar.

(4) przed nazwami rzek, mórz, oceanów (UWAGA! bez jezior) łańcuchów górskich (UWAGA! bez nazw większości szczytów) oraz pustyni.

(5) przed nazwami niektórych Państw, zwłaszcza o nazwach wielowyrzowych np. The USA, The UK (United Kingdom).

BEZ PRZEDIMKA the: większość nazw ulic, parków, pojedynczych wysp

65. ZAIMKI WZGLĘDNE --- w zdaniach opisujących rzeczownik:

- (1) **Who (that)** - dotyczy osób np. The girl **who** is sitting over there is my best friend.
- (2) **Which (that)** - dotyczy rzeczy np. The watch **which** you gave me is too expensive.
- (3) **Whose** - dotyczy raczej osób - np. The man **whose** car you can see is my uncle.
- (4) Przysłówek względny **Where** --- np. A kitchen is a place **where** you can cook food.

66. CZASOWNIK + ...ING (2) – po: **don't mind / can't stand / good at / interested in / bad at** - I **can't stand** watching old films. / She's **good at** swimming. Po: **suggest, avoid, finish, start, imagine itp.**

67. PRESENT CONTINUOUS – przyszłe, już zaplanowane czynności. I'm **visiting** my uncle **tomorrow**.

68. KOLEJNOŚĆ ZDARZEŃ: **FIRST** - najpierw, **NEXT** - następnie, **THEN** - potem, **BEFORE** - zanim, wcześniej, **AFTER THAT**- potem, **LATER** - później, **FINALLY** - w końcu, ostatecznie

69. PRZYIMKI - FOR, BY, WITH, WITHOUT **FOR** – dla kogoś: **for** him / przez jakiś czas: for five minutes ; odległość: **for** ten miles // **BY** - transport np. **by** bus; / w pobliżu: **by** the school / autor, sprawca: It was made **by** his sister. // **WITH** – z kimś: Come **with** me. ; narzędzie: I opened it **with** a key, // **WITHOUT** – bez: I can't do it **without** you.

70. ZAIMKI W FUNKCJI DOPEŁNIENIA – (me / you / him / her / it / us / you / them) – np. show **me** – pokaż mi / kiss **me** – pocałuj mnie / come with **me** – chodź ze mną

71. CZASOWNIK + BEZOKOLICZNIK – I'd like to ... , I'd love to ... , I want to ... , I need to ... / I'd like to be a doctor. / I want to sleep. / I don't want to watch it.

72. CZASOWNIKI MODALNE – CAN, COULD, , MAY, MIGHT, SHALL, SHOULD, WILL, WOULD, MUST cechy wspólne: mają jednakową formę we wszystkich osobach / tworzą pytania przez inwersję.

73. MAY - UŻYCIE:

- (1) Mogę, bo mi wolno: You **may** go to the cinema. (np. rodzice mi pozwolili)
- (2) Jest możliwe, że... : He **may** be late . (Jest możliwe, że (prawdopodobnie) się spóźni.)

74. COULD - UŻYCIE:

- (1) Mógłbym: I think I **could** do it.
- (2) Umiąłem: She **could** read when she was four.
- (3) Mogłem: (bo mi było wolno) : I **could** come back at 11pm.

75. SHOULD – udzielanie porad, wyrażanie powinności, odpowiednik polskiego powinienem : I **should** study more. / You **shouldn't** be late. / You **should** do it . - Powinieneś to zrobić. / They **shouldn't** waste energy. - Oni nie powinni marnować **Should** można zastąpić czasownikiem **ought to** . You **ought to** eat less if you want to wear this dress.

76. WOULD – tryb przypuszczający (... bym)

- (1) Tworzenie zdań przypuszczających: I **would** go - Poszedłbym / She **would** read ... - Przeczytałaby ...
- (2) Grzeczne prośby : **Would** you close the door, please? - Czy nie zechciałby pan zamknąć drzwi?

77. MUST - musieć. Muszę, bo tak chcę : I **must** study more. / We **must** finish it as soon as possible.

78. HAVE TO - musieć . Przymus wynikający z zewnętrznych okoliczności, np. muszę, bo mi każą – You **have to** ... / You **don't have to** ... / **Do you have to** ? // **You had to** ... / **You didn't have to** ... / **Did you have to** ...? //

I **will have to**... **Will you have to** ...? I **won't have to** ...

I **have to** wash the car. / Do I **have to** do it? / I **don't have to** go to school today.

79. MUSTN'T = MUST NOT UWAGA! Must not – mustn't wcale nie oznacza nie musieć - wyrażamy w ten sposób zakaz (nie wolno) np. You **mustn't** go there. - **Nie wolno** ci tam iść. / He **mustn't** drink hot drinks. - **Nie wolno** mu pić gorących napojów . // Odpowiednikami nie musieć są: **needn't ; don't need to ; don't have to** np. You **needn't** go. / You **don't need to** go. / You **don't have to** go. - Nie musisz iść.

80. FUTURE SIMPLE - I **will** go ... She **will** be ... They **will** read ... / **Will** you go ... ? / She **will not** go ... = She **won't** go ...

81. FUTURE SIMPLE – UŻYCIE:

- (0) Przyszłość na którą nie mamy wpływu: She **will** be 18 next month.
(1) Nasze przypuszczenia dotyczące przyszłości: It **will** rain tomorrow. / She **will** win the game.
(2) Gdy podejmujemy nagłą decyzję lub ją zmieniamy: Ok, **I'll** buy her a book. / I **won't** go there.
(3) Wyrażanie postanowienia, obietnicy: I **will** marry you. / I **will** do it for tomorrow.
(4) Wyrażanie propozycji : **I'll** carry it for you. / **Shall** I open the window.

82. ZAIMKI NIEOKREŚLONE --- **everyone / everybody / everything ; someone / somebody / something ; no one / nobody / nothing ; anyone / anybody / anything**

83. ANOTHER, OTHER, THE OTHER :

Another - a). Jeszcze jeden (l.poj.) – I made **another** mistake / Can I have **another** cup of tea?

b). (jakiś) inny (l.poj.) – You must find **another** solution / Give me **another** book, I've read this one. //

Other / some other / any other - Jacyś inni/ jakieś inne (l. mn.) Ask **other** people. / I must find some **other** shoes / Are there any **other** problems?

The other – Ten drugi, pozostały, ci inni, te inne (l.poj. l.mn.) – Where's **the other** shoe? Look for the other boys. //

PRZYKŁADY: Give me **another** book. - Daj mi jeszcze jedną / Give me **other** books. - Daj mi inne / Give me **the other** book – Daj mi tę drugą / Give me **the other** books – Daj mi te pozostałe. /

84. OTHERS / THE OTHERS – jako rzeczowniki w l. mn. **Others** – (jacyś, jakieś) inni, inne – Don't think that **others** will do it for you. // **The others** – Ci inni, te inne – Where are **the others**?

85. TOO / ENOUGH --- np. He is too short. - za niski / He isn't tall enough. - niewystarczająco wysoki I'm too young – za młody / I'm not old enough. - niewystarczająco stary

86. PRESENT PERFECT have + III forma (imiestów bierny) - I **have been** there. / She **hasn't bought** this car. / **Have they done** it?

87. PRESENT PERFECT - UŻYCIE CZASU:

- 1) Coś, co zaczęło się w przeszłości i trwa do teraz. (Czasowniki statyczne opisujące stan rzeczy).
I **have had** this bike for 10 years. (Mam ten rower od 10 lat).
- 2) Czynności, sytuacje przeszłe, których skutki są widoczne teraz.
I've **broken** my leg. (Złamałam nogę).
- 3) Czynności, sytuacje zakończone przed chwilą lub w bliżej nieokreślonej przeszłości:
They **have just gone** home. (Dopiero, co poszli do domu) / We **haven't met** before.
(My nie poznaliśmy się wcześniej).

Typowe wyrażenia:

– since - od jakiegoś momentu	I haven't seen her since 1995.
– for - przez jakis czas, okres	I haven't seen her for 5 years.
– already - już (występuje po czasow. posiłkowym)	I have already finished.
– yet - już (występuje na końcu pytania)	Have you finished yet ?
– (not) yet - jeszcze nie (występuje na końcu przeczenia)	I haven't finished yet .
– recently / lately – ostatnio	I haven't eaten pizza recently .
– just - dopiero co, przed chwilą	I have just finished my homework.
– ever - kiedykolwiek	Have you ever been to the USA?
– never – nigdy	I have never been here.
– so far - jak dotąd	I haven't seen any people here so far .
– today - dzisiaj	I haven't eaten anything today .
– until now - do teraz	I have been the leader until now .

III formy wybranych czasowników nieregularnych: been, done, had, seen, said, told, gone, given, taken, got, hit, bought, made, paid, put, cost, , lost, swum, eaten, drunk, written, read, spoken, brought, broken, stood, known, found.

92. WYRAŻANIE PROPOZYCJI – SHALL I / I'LL - Shall I carry it for you? – Czy mam to ponieść za ciebie? I'll open it. - Ja to otworzę.

93. WYRAŻANIE SUGESTII – WHY DON'T YOU ...? Why don't you try this one? - Dlaczego nie spróbujesz tego?

94. WYRAŻANIE ILOŚCI: **Much** – dużo z niepolicz. , **many** - dużo z policz. , **a lot of** – dużo / **little** – mało z niepolicz. , **few** – mało z policzaln. / **a little** – trochę z niepolicz. , **a few** – kilka z policzaln. / **more** - więcej, **less** – mniej z niepolicz. **fewer** – mniej z policz. / **How much ...?** - Ile z niepolicz. / **How many ...?** - ile z policz.

95. PYTANIA POŚREDNIE – Uwaga na szyk wyrazów! Where are you? - Tell me where **you are**. / Who did you see? - Tell me who **you saw**. / Do you smoke? - I want to know **if you smoke**.

96. STRONA BIERNA – Present Simple / Past Simple / BY w stronie biernej – **am/is/ are/was/were** + III forma np. It is **made** of metal. The door **was locked** by my dad.

97. STRONA BIERNA – Wszystkie poznane czasy – It is **made** / It is **being made** / It **was being made** / It **was made** / It **will be made** / It **has been made**.

98. BEZOKOLICZNIK CELU - ...po to, żeby... / ...w celu ... / ... aby... (I use it to open bottles) - I am here **to help** you. / She went there **to buy** flowers. / He stopped **to drink** some water.

99. ALL - 1). wszystkie (l.mn.) – **All** (the, my) children / **All** people 2). cały (l.poj.) – **all the** book, **all the** lesson
Wyrażenia: **all day** / **all night** / **all summer** / **all year** / **all of us** / **we all** / invite **them all** / **all of** the paper / **all I know**

100. 0 OKRES WARUNKOWY (present simple) when + (present simple) You **are** happy **when** you **buy** it.
Warunek, który zawsze jest prawdziwy.

101. I OKRES WARUNKOWY - (future simple) if + (present simple) You **will be** happy **if** you **buy** it.
Warunek, którego spełnienie jest bardzo prawdopodobne. (przeszłość, teraźniejszość).

102. II OKRES WARUNKOWY (would + bezokolicznik) if + (past simple) You **would be** happy **if** you **bought** it.
Warunek mało prawdopodobny do spełnienia. (przeszłość, teraźniejszość).

103. III OKRES WARUNKOWY - (would + present perfect) if + (past perfect) You **would have been** happy **if** you **had bought** it. - Warunek nie spełniony w przeszłości.

104. PAST CONTINUOUS - (I was going / You were going) (I wasn't going / You weren't going)
(Were / was going ? (Why was sheing?).

105. PAST CONTINUOUS - UŻYCIE – podkreślamy trwanie czynności w przeszłości – czasowniki niedokonane. She **was sleeping** when I opened the door. I **was doing** my homework for two hours.

106. PAST CONTINUOUS I PAST SIMPLE (when / while) – He **was jogging** **when** he **saw** a wolf. / He **saw** a wolf **while** he **was jogging**.

107. SO, BECAUSE - **SO** - więc (rezultat) He is a liar, **so** I don't like him. **BECAUSE** - ponieważ (powód) I don't like him **because** he is a liar.

108. BOTH / EITHER/ NEITHER / NONE - **Both** – obaj, zarówno jeden jak i drugi - You can take **both** books // **Either** – jeden albo drugi, którykolwiek z dwóch - You can take **either** (book). // **Neither** – żaden z dwóch, ani jeden ani drugi Did you see Peter or Tom? I saw **neither**. / **Neither** book is interesting. // **None** – nie łączy się z rzeczownikiem – żaden z wielu - **none** of us.

109. ZDANIA OKOLICZNIKOWE

- (1) **celu**, np. I came here **to give** you this letter.
- (2) **czasu**, np. The phone rang **when** we were leaving the flat.
- (3) **miejsca**, np. This is the restaurant **where** I had had my wedding party.
- (4) **przyczyny**, np. She is happy **because** she won the lottery.
- (5) **skutku**, np. I was tired **so** I went straight to bed.
- (6) **warunku** (typu 0, I), np. We drink more **when** it is hot. We will have a party **if** we win the match.

110. PRZYMIOTNIK + BEZOKOLICZNIK np. (**Nice to see** you / He's too **old to work** here / It's **difficult to choose** / It isn't **easy to open** it.

111. USED TO – wyraża stary zwyczaj, od którego odstąpiono w przeszłości He used to eat a lot of sweets when he was young - jadł ale już nie je / I used to smoke – paliłem ale już nie palę.

112. KOLEJNOŚĆ PRZYMIOTNIKÓW - (opinia -> rozmiar -> wiek -> kształt -> kolor -> pochodzenie(kraj) -> imiesłów) n
nice big red car / old Chinese handmade shirt / small red wooden box.

113. DOSTAWKI PYTAJĄCE – QUESTION TAGS - You aren't from Poland, **are you?** / You are from Poland, **aren't you?** //
You like it, **don't you?** / You don't like it, **do you?** // She went to the USA, **didn't she?** / She didn't go to the USA, **did she?**
WYJĄTKI: I'm not dirty, **aren't I?** // Let's go, **shall we?** / Stop crying, **will you?** / You never work on Sunday, **do you?**

114. PAST PERFECT – Różnica w budowie pomiędzy czasem Past Perfect a Present Perfect polega jedynie na zmianie have lub has na had np I have done it -> I had done it. / Has she bought a car? -> Had she bought a car? Czasu używa się, aby określić, że coś działo się przed jakimś wydarzeniem w przeszłości (tzw. czas zaprzeszyły)

115. MOWA ZALEŻNA – relacjonowanie zdań twierdz. i przecz. np. . I love you – She said (that) she loved me. / I don't know. – She said (that) she didn't know.

Następstwo czasów w mowie zależnej: (1) Present Simple -> Past Simple (2) Past Simple -> Past Perfect (3) Present Continuous -> Past Continuous (4) Present Perfect -> Past Perfect (5) will -> would can -> could may -> might
Inne zmiany: now->then / today->that day / tonight->that night / this->that / these->those / here->there / ago->before / yesterday->the day before / tomorrow->the next day / last week->the week before / next week->the week after

- **MOWA ZALEŻNA** – relacjon. pytań o rozstrzygnięcie.

Are you happy? - He asked me if I was happy. / Do you like it? - He asked if I liked it.

- **MOWA ZALEŻNA** – relacjon. pytań szczegółowych -

Where are you from? - He asked where I was from. / What do you like? - She asked what I liked.

- **MOWA ZALEŻNA** – relacjon. rozkazów / zakazów/ próśb - Go away! – She told me to go away. / Don't open the door!. - He told me not to open the door. / Can you open the window – He asked me to open the window.

116. WYRAŻANIE ZGODY - SO / NOR --- (1) Zdanie twierdzące - So + (Czasown. posiłkowy) + osoba np. I'm from England. **So am I** . / She likes snakes. **So does he** . (2) Zdanie przeczące - Nor + (Czasown. posiłkowy) + osoba np. I'm not from England. **Nor am I** . / She doesn't like snakes. **Nor does he** . / Czasowniki posiłkowe (am, is, are, has, have, was, were, had, do, does, did, will, can, must, would, should, could) / Osoby (I, you, he, she, it, we, you, they - np. Mark, my brother, boys itp.).

117. ZWROTY PRZYSŁÓWKÓWE – TWORZENIE DŁUŻSZEJ WYPOWIEDZI: Po pierwsze – **first of all, firstly, to begin(start) with, in the first place** / Po drugie – **secondly** / Po trzecie – **thirdly** / Ponadto – **moreover** / Co więcej – **what's more, furthermore** / I jeszcze jedno – **and another thing** / Mimo to – **and yet** / z jednej strony ... z drugiej strony – **on the one hand ... on the other hand** / Mimo, że – **although, though** / i dlatego właśnie – **and that's why** / dlatego, z tego powodu – **therefore** / a więc – **so** / skoro – **since**.

118. CZASOWNIKI OKREŚLAJĄCE ODCZUCIA ZMYŚLOWE --- **smell** - pachnieć / **taste** - smakować / **feel** - być w dotyku / **look** - wyglądać / **sound** – brzmieć. Uwaga ! Po tych czasownikach nie stosujemy przysłówków jak w języku polskim tylko przymiotniki. Np. It smells good (nie well !) / She looks nice / It tastes delicious (nie deliciously!).